

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco



Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 7296

Circulară

cătră toate oficiile parohiale și protopopești din arhidieceza Transilvaniei.

E îndeobște cunoscută strădania și munca neobosită pe care a desfășurat-o biserica în decursul veacurilor pentru promovarea culturii neamului nostru. Pe viitor această muncă trebuie intensificată prin creierea de instituții nouă și prin lărgirea activității celor vechi.

Consistorul arhidiecezei noastre cumpănind sub acest raport necesitățile vremii, a crezut de bine să se gândească la înființarea unui mare muzeu bisericesc, în care să adune cât mai multe din scumpele reminiscențe ale vieții noastre bisericești de veacuri.

Pentru generațiile viitoare acest muzeu va fi o nouă biserică. Din el se va desprinde acea înțelepciune și curată cucernicie, care umple sufletele de cinstă și venerație față de înaintașii cari au știut păzi «buna podoabă» a casei lui Dumnezeu.

Va fi și o carte deschisă a trecutului, în care citind cu luare aminte vom putea câștiga bune îndemnuri pentru viitor.

Dacă n'am cumpăni decât însemnătatea istorică-națională, — și ea ar fi în stare să pună în deplină lumină necesitatea înființării unui muzeu bisericesc. Iar adăogând laturea estetică a comorilor ce le va cuprinde, nu ne îndoim că ori cine va înțelege covârșitorul rol ce-l va avea acest muzeu în evoluția culturală a neamului nostru.

Pe cât de grandioasă este ideea, pe atât de ușoară ni se pare înfăptuirea ei, fiind că

ea nu atârnă decât de bunăvoința și înțeleapta conlucrare a preoților noștri și nu ne îndoim de loc de înalta înțelegere pe care o vor dovedi ei și cu prilejul acesta.

Și rugăm deci cu stăruință, ca adunând cu multă grijnicie, de pe unde vor putea: manuscrise și cărți vechi, vestimente, antimise, pânze pictate, icoane, cruci, hârne și uși sculptate, fotografiile de pe biserici vechi, tâmple, (iconostase), candelabre, vase (sf. potire) feșnice, cădelniți, și alte lucruri vechi bisericești, să le trimită Consistorului nostru arhidiecezan, care a pregătit toate cele de lipsă pentru organizarea muzeului.

Lucrurile trimise vor fi însoțite totdeauna de câte un raport amănunțit cu privire la istoricul lor.

Cheltuelile de transport vor fi acoperite de către Consistorul arhidiecezan.

Facem deci apel la strădania solidară a preoțimii noastre, pentru înfăptuirea acestei opere mărețe. Ea va împrumuta instituției și o semnificație simbolică, pentru care preoțimea noastră va fi binecuvântată de generațiile viitoare.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc ținută la 7 Septembrie 1921.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nicolae Colan m. p.,
secretar.

Școalele confesionale

Congresul național-bisericesc al provinciei noastre mitropolitane, întrunit anul acesta în sesiune ordinară la Sibiu, s'a rostit în unanimitate pentru menținerea caracterului confesional al școalelor sale.

Hotărârea supremului for bisericesc al românilor ortodoxi din ținuturile ardelenene și bănățene își are neapărat însemnătatea unui act, asupra căruia nu se va putea trece la ordinea zilei.

O persoană politică, cu trecere în viața publică, s'a rostit — cum spune dl Lutz Korodi într'un articol al ziarului sibian D. T. — în următorul mod despre statificarea școalelor confesionale din statul român: «Decisiunea congresului ortodox dela Sibiu, în favoarea păstrării școlii confesionale, este evenimentul politic cel mai important în viața noastră publică actuală, este chiar mai important decât orice criză de guvern».

Cei cunoscători ai amănuntelor problemei școlare din ținuturile ardelenene și bănățene, au accentuat la deosebite prilejuri, că interesele mari ale statului cer să acorde întreg sprijinul său pentru susținerea și pe mai departe a institutelor de învățământ confesionale românești, care sânt în stare să-și împlinescă misiunea cu aceeași râvnă, — în unele privințe chiar cu râvnă mai salutară, — ca școalele de stat.

FOIȘOARA

Întru pomenirea Voevodului Neagoe Basarab

— Cuvânt rostit în biserica din Deva, de protopopul Dr. Ioan Dobre* —

Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, și privind la săvârșirea vieții lor să le urmați credința și faptele.

Pavel, cătră Evrei.

Onorat public, — A fost la loc tributul acesta de adâncă recunoștință, ce s'a înălțat din inimile unui popor, ca simbol de mulțămire cătră Părintele ceresc azi, cu prilejul comemorării a 400 ani dela moartea fericitului voevod al Munteniei Neagoe Basarab.

*) Aniversarea a 400 de ani dela moartea lui Neagoe Basarab s'a serbat în 8 Oct. 1921 cu ceremonia cuvenită în țara întreagă. Au participat la serbări autoritățile civile, militare, bisericești, precum și tinerimea școlară. În aceeași zi s'a săvârșit la Curtea de Argeș parastasul de 7 ani dela moartea regelui Carol.

Fericită a tost clipa ce a inspirat părinților patriei gândul unei pomeniri a milostivului voevod și a faptelor pline de mare cinstă și podoabă pentru neam. Dacă s'ar fi dat răgazul necesar, această sărbătoare trebuia să se încheie cu un pios pelegrinaj la sf. locaș al Curții dela Argeș, unde aleșii tuturor ținuturilor din țara mărită să-și plece cucernica inimă înaintea lepedei, ce adăpostește osămintele milostivului Neagoe Vodă, și din privire și contemplarea minunatei lui opere: Biserica Curții de Argeș, să coboare ca roua peste plantele vestejite, evlavia, dragostea și frica de Dumnezeu asupra mulțimii poporului, ridicându-l din toropeala, caosul și vârtejul în care se sbate acum.

Un poppr trăește din tradiția sa, care-i fundamentul viitorului. Precum solul dă hrană prin micile rădăcini, ca tot atâtea guri, arborelui uriaș, ce-și întinde larg ramurile sale, așa din tradiție isvorește energia, puterea de viață și avântul unui neam în evoluția istorică.

Intr'o vreme, când luptele dintre frați, munteni și moldoveni, nu erau rare, ear dușmanii hrăpăreți inundau în continuu cu oaste micile voevodate, și scaunele domnești se clă-

tinau, — după un șir de domni slabi, pronia crească urcă pe tronul Munteniei pe tinărul Neagoe Basarab. Dacă Ștefan cel mare a dus gloria țării prin lupte cu semiluna până în depărtatul apus, — milostivul Neagoe, crescut și împodobit cu cele mai alese simțiri creștinești, a însemnat sub steagul alb al păcii înflorirea țării prin reînvierea virtuților dumnezeiești, prin ridicarea omului cătră o viață morală, — și așa a zidit cea mai frumoasă biserică în țara românească.

Cu drept cuvânt îl aseamănă dl Iorga cu marele David, care a dat împreună cu fiul său Solomon cel mai grandios templu poporului legii vechi. Tot așa, acea monumentală operă, plină de strălucire, biserica dela Curtea de Argeș, e cea mai însemnată operă arhitectonică a secolului a XVI, nu numai din regatul nostru, dar din tot Orientul, — înălțând astfel numele și cinstea neamului până departe peste hotare.

Insași doamna Despina Milița, spune istoria, văzând pușinătatea mijloacelor materiale și-a dat inelele, cerceii și alte prețioase pentru terminarea bisericii. Câtă muncă, câtă silință și cât devotament plin de jertfă și-a depus evla-

Școala românească, primară și secundară, scoasă cu desăvârșire de sub înrâurirea binefăcătoare a bisericii dominante, nu se va putea ridica la rolul greu, ce se asteaptă dela dânsa atât acum, cât și mai târziu.

Școala aceasta, din Ardeal și Bănat, într'un lung șir de ani a slujit, numai sub scutul bisericii, cauza poporului și a neamului românesc. Ar fi nu numai trist, ci și nedrept să se zică astăzi bisericii noastre, ca unui muritor de rând: «Tu ți-ai împlinit datoria, — acum poți pleca!» Desființarea școalelor confesionale românești ar însemna a rupe dintr'odată firul cu trecutul acestor instituții.

Viața bisericii stă în legătură cu așezămintele ei școlare, la care nu poate nici decum să renunțe fără a-și aduce pagube de neîndreptat.

Dacă învățătorimea a pornit, de un timp încoace, acțiunea de statificare a învățământului primar, — faptul se datorește împrejurării că învățătorii confesionali nu sânt plătiți la fel cu învățătorimea școalelor statului, — mișcarea va să zică, este chestiune de salariu. Din clipa când, prin subvențiunile stăpânirii, se vor egala lefurile învățătoresți la toate școalele primare cu limba de propunere românească, agitația pe tema de statificare încetează, de oarece nu mai are stâlpul principal pe care s'a răzimat.

Mizeria de care au pătimit și pătinesc multe școale primare din Ardeal și Bănat, este rezultatul lipselor de mijloace materiale. Avem însă și școale, nu puține, de model, prin comunele mai binișor situate, — ear școalele secundare ale bisericii ortodoxe din ținuturile acestea au întrecut în progres — cum s'a constatat din partea organelor oficiale pe vremea de tristă aducere aminte, — chiar și școalele bine întreținute al fostului stat ungar.

O nobilă întrecere, în situație îmbunătățită din orice punct de vedere pentru școalele românești, sub supravegherea și sprijinul statului actual, va putea negreșit produce rezultate mai îmbucurătoare, decât experiențele de centralizare școlară și uniformizare în cele exterioare.

Politica internă. Ziarele din capitală arată rolul determinant, ce-l are dl N. Iorga în desvoltarea tratativilor începute între partidele opo-

ziției și partidul liberal în vederea unei colaborări. Examinând diferitele posibilități de colaborare ale partidelor politice existente, dl Iorga crede că cea mai acceptabilă combinație rămâne alianța cu partidul liberal, așa ca baza acordului să fie precizată în toate amănunțele. Fără a cere pentru sine sau pentru partidul său vreun loc în viitorul cabinet, dorește totuși ca la resorturile de specialitate să figureze specialiștii cei mai indicați, fie independenți, fie aparținând altor grupări politice decât cele angajate până acum în tratativele cu liberalii. Stabilit acordul cu privire la persoane, va urma întocmirea unui program de guvernământ. Intrevederile între șefi se continuă; — de remarcat este bunăvoința, ce stăpânește spiritele în cursul pertractărilor.

Internatele școlare

În ședința ultimă a cercului religios Lisa s'a surlat o chestiune de mare importanță pentru preoți: *chestiunea înființării unei case a copiilor de preoți pe lângă universitatea din Cluj.*

Ar fi de dorit ca pe lângă câteva licee să se înființeze internate pentru fiii de liceu ai preoților sau în internatele actuale să se stabilească, dacă nu gratuitatea, cel puțin o reducere considerabilă de cheltueli.

Taxele internatelor de pe lângă liceele statului variază între 3 și 4 sute de lei lunar. Aceste taxe sânt esagerat de mari pentru un preot de sat, care are 450 lei leafă de bază, ridicându-se la 675 lei, fără rețineri în vremea când preotul are copii de liceu. La internatul confesional din Brașov anomalia este și mai mare, — la acest internat, înființat din donațiuni, făcute de inimi nobile care de sigur au avut în vedere când au făcut donațiunile, ca prin internat, pe lângă educația bună și hrana îndestulătoare, să se micșoreze totodată și speșele de întreținere ale elevilor.

Azi ce vedem? Internatul din Brașov, ca și celelalte internate sânt împopulate din cauza taxelor prea mari, aproape numai cu băieți de bani gata, cari și pe altă cale și-ar putea găsi case corespunzătoare. Ear copiii preoților și ai celorlalți părinți cu situație mai modestă stau îngrămădiți prin căsuțele oamenilor săraci, fără control și fără supraveghere.

Astfel prin internatele de azi, în felul cum sânt întocmite, nu se ajunge scopul, pentru care sânt înființate. Ear de bursele de 1000 și 500 lei, ce le dă statul se poate bucura numai un număr foarte redus de elevi și numai dacă au nota generală de cel puțin bine, pe câtă vreme se știe, că nu totdeauna aceștia dau pe cei mai de valoare bărbați.

De bună seamă când statul ne lasă pe noi preoții să tânjim pe lângă leafa neînsemnată de 450 lei lunar, are în vedere viața de sat a noastră, să zicem mai ieftină decât la oraș. Poate că n'am avea nimic de zis. Am fi mulțumiți cu situația. Dar să ni se facă înlesniri la creșterea copiilor, căci nu-i mai puțin adevărat că cu speșele împrumutate cu susți-

nerea alor doi copii la școală, ar putea să trăiască preotul cu familia întreagă la oraș. Ce să mai zicem de cei ce au trei și mai mulți copii la școală?!

Pe de altă parte ar fi nedreptățire din partea societății și a statului, când preoților nu li s'ar da posibilitatea să-și crească la școală copiii, pe câtă vreme e recunoscut că atât dincoace cât și dincolo de Carpați din fiii preoților au ieșit relativ mai mulți și mai de valoare bărbați.

Așadar noi socotim că ar fi de datoria statului să sară în ajutorul preoților cu copii la școală. Fiind însă deocamdată prea mare contingentul elevilor, fii de preoți, ca statul să le înființeze internate și neputând nici noi să facem față cheltuelilor, împreună cu înființarea lor, ne-am mulțumi pentru moment, dacă am putea înființa cel puțin o casă pentru studenții universitari, fii de preoți. Ar fi o instituție similară casei învățătorilor din Cluj.

Astfel a privit chestiunea cercul religios Lisa, când desbătut-o. S'a decis ca acest desiderat să fie înaintat comitetului central spre dezbateră și înfăptuire, oferind spre acest scop preoții cercului câte un procent din leafă.

Sperăm că afacerea aceasta, fiind de așa mare importanță, va fi îmbrățișată cu aceeași căldură de toți preoții, iar pentru realizarea ei se vor afla mijloace suficiente, după ce ne vor veni în ajutor și organele conducătoare ale bisericii. Ar înceta totodată și nemulțămirea produse în sânul preoțimii de actualul proiect de salarizare.

Pr. Al. Popa

Ședințele Sfântului Sinod

Membrii sf. Sinod au ținut ședință Luni sub presidenția I. P. S. S. mitropolitului primat Miron Cristea.

După deschiderea ședinței P. S. Sa episcopul Nifon al Dunării-de-jos a cerut cuvântul spunând că din pricina rănilor nevindecate de pe urma atentatului dela Senat se simte obosit și dorește să se retragă ca să-și caute sănătatea. În fața stăruințelor episcopului Nifon, Sinodul îi primește demisia.

Sinodul ia în discuție chestiunea unificării bisericesti. Dl ministru Goga expune punctul de vedere al guvernului și cere ca proiectul de unificare să fie curând terminat.

Sinodul alege o comisiune compusă din mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, arhiepiscopul Gurie al Basarabiei, arhierul Hipolit Vorobchievici, vicarul mitropoliei din Bucovina, și episcopul Vartolomeu Stănescu, să redacteze proiectul de unificare.

În ședința de Miercuri s'a luat în discuție proiectul de lege al unificării bisericilor ortodoxe din întreaga țară.

S'au început discuțiunile pe articole ale proiectului, care cuprinde 22 de articole și un statut ce face parte integrantă din lege.

viosul Neagoe! Numai peatra a fost adusă dela o depărtare de 95 km., dela Câmpulung, apoi marmora, bronzul, aurul ș. a.

Se spune că tot planul de construcție a fost lucrat de însuși talentatul voevod, un adevărat artist în arhitectură. El, trăind la curtea sultanului Selim, a făcut la cererea lui planul unei moșee cu 999 ferești și 300 minarete. Și în vederea giganticei sale opere de artă a călătorit însuși prin diferite centre vizitând clădirile religioase. Când opera fu gata, însuși marele voevod lua parte însemnată la sfînșirea ei în 26 April 1520. Tot clerul orientului a fost chemat la acea măreață serbare. Pentru prima oară — zice dl Iorga — un patriarh de Constantinopol veni pe pământul românesc însoțit de episcopii de Seres, de Sarde, de Midia și și Melenia, apoi toți egumenii vestitei mănăstiri a muntelui Atos.

A fost atâta podoabă și strălucire, cât sigur nu va fi văzut nici odată româniea aceluși timp.

Dărnicia marelui voevod nu s'a sfârșit cu aceasta. Din dragostea de Dumnezeu ca dintr'un izvor fermecat izvorără alte multe locașuri

de închinare. La sf. munte: asemenea ridică o biserică a st. Nifon, apoi o mănăstire frumoasă unde și azi își petrec viața în rugăciuni și fapte bune mulți cucernici.

Acoperi apoi pe speșele sale biserica patriarhiei din Constantinopol, iar pentru noi ardeleni, ridică în piața Prundului din Scheii Brașovului o măreață biserică cu hramul sf. Nicolae, înzestrându-o cu mari bogății și danii.

Dacă biserica românească a avut fericirea să aibe prin pronia divină un Domn cu inimă și zel de apostol, care a ridicat atâtea altare de cinstire și creștere în frica lui Dumnezeu poporului, — nici scrisul românesc templul culturii n'a rămas fără sprijin din partea lui. Cu drept e numit de dl Iorga, ca cel dintâi scriitor bisericesc, ridicat dintre români, — voevodul Neagoe. Puțini oameni ai timpului său au cunoscut așa bine înțelepciunea sf. scripturi, care era cartea lui cea mai aleasă, — ca Neagoe Basarab.

În epistola sa, *Cătră fiul său Teodosie*, îi dă sfaturi care sânt florile cele mai alese ale sf. scripturi, unde îi arată povețele ce să le observe ajungând la domnie.

Mintea este steagul trupului — zicea el — și cum stă steagul în război, așa să stea mintea la conducere; — apoi ca un memento parcă pentru atmosfera de necinste a zilelor noastre, zicea în opul său:

«Răpirea e cea mai mare rușine pentru un creștin. Rău e a șede la respântii și a cere dar mai rău este a se îmbogăți omul pe nedreptate».

Aceasta e pe scurt opera mare ce-a eredit nemurirea și recunoștința marelui voevod Neagoe, din partea neamului românesc.

Fie ca această nepretențioasă pomenire să facă în fiecare roditoare dragostea și frica de Dumnezeu, înălțarea omului din acest vârtej material spre culmile de fericire ale idealului, care este în legea și biserica românească!

Aceasta ar fi cea mai frumoasă roadă a serbării comemorative de azi. Amin.

Vorbe înțelepte

Este mai bine să mori de foame decât să iei pita săracilor.

Memoriul

Inaintat Ministerului cultelor de către delegații Asociației clerului ortodox «Andrei Șaguna»

Domnule Ministru, — Răspunderea ce o avem față de Dumnezeu, față de istorie și față de conștiința noastră, ne determină să Vă adresăm următorul memoriu:

Starea de demoralizare și de decădere socială, starea de incultură în care se găsește poporul nostru astăzi, ne îngrijorează pe noi preoțimea ortodoxă a Ardealului atât de mult, încât ca părinți sufletești ai acestui popor ne dăm seama că munca noastră pe teren religios moral și pe teren social-cultural trebuie continuată cu energie îndoită.

Rolul pe care are să-l joace poporul românesc în teatrul istoriei universale, îl întrevădem atât de important, încât ne vedem siliți ca cu toată energia sufletului nostru să punem stavilar pornirilor de demoralizare și de decădere cari, lăsate să bătute acest popor, îi vor distruge toată vitalitatea și-i vor nimici forța sufletească, singură chizășie a viitorului său.

Tradiționala legătură dintre popor și părinții săi sufletești, care nu noi o afirmăm, ci istoria a remarcat-o, că a fost anghira puternică, ce-a păstrat naționalitatea și elementul moral în neamul nostru, o vedem astăzi clătînându-se.

Cauzele sânt multe și înșirarea lor nu o vedem necesară, dar nu putem rămânea nepăsători în fața primejdiei, ci ne întoarcem către DV., Dle ministru, și dându-vă soluționarea pentru restabilirea legăturii și încrederii sufletești dintre popor și cler, Vă rugăm să ne veniți în ajutor.

În toată ziua și din toate părțile preoțimea este învinovățită că lipsește dela datorie. Nu rar auzi că preotul cutare e negustor, altul funcționar de bancă, altul că se ocupă cu alte indeletniciri incompatibile. Dacă acestea sânt adevărate, nu-i mai puțin adevărat că spre ele e mână de înșaiși desconsiderare, de care factorii conducători de stat împărtășesc preoțimea. Cu toate acestea totuși numai preoțimea prin înșaiși misiunea sa și prin contactul nemijlocit, pe care în urma acestei misiuni îl are cu poporul, e chemată să salveze neamul românesc de primejdia, spre care e mână de destrămarea socială și morală de azi.

Cum poate însă preoțimea să-și revină la acest rol, decât dacă numai factorii conducători de stat li vor da însemnătatea care i se cuvine. Ce vedem însă? Pe urma venitelor stolare statul neagă salarii cuviincios preoțimii. Pe tema salariului dela stat poporul neagă prestațiile — înșaiși cultura noastră și a veacului ne îndeamnă să luminăm poporul și dacă venitele stolare scad. — Astfel preotul, slab salariat de către stat, slab retribuit de către popor, supus aceluși necesități de viață materială, e silit prin forța împrejurărilor să-și caute resursele vieții în alte direcții, căci nu se poate aștepta ca să mergem cu idealismul nostru așa de departe încât să renunțăm a trăi.

Pe de altă parte ne îngrijorează și faptul, că până când toate instituțiile tind spre progres prin recrutarea luptătorilor celor mai buni și mai bine pregătiți, școlile noastre pregătitoare de preoți, împopulate înainte de război, aproape în întregime, de elevi bacalaureați, sânt cercetate azi de elevi fără pregătire corespunzătoare. De unde dar și cu ce fel de elemente se va da lupta pentru restabilirea legăturii și a încrederii sufletești dintre cler și popor și deci pentru întărirea și refacerea morală a statului nostru?

Iată deci, Dle ministru, că nu din lăcomie, nici din poftă de îmbogățire Vă punem în vedere o salarizare cinstită a preoțimii ortodoxe, ci numai și numai din punctul de vedere al întregității statului și al neamului nostru. Căci numai o preoțime bine considerată din partea factorilor conducători de stat va fi respectată și de către popor, și numai o preoțime pe deplin scăpată de grija zilei de mâne își poate depune toată energia în serviciul educării masselor.

Primiți, Vă rugăm șcl.

În numele preoțimii ardelen ortodoxe:

Pr. Alexandru Popa. Pr. Pavel Borzea.

Sibiu, la 1/14 Octomvrie 1921.

O supărare de prisos

Sf. Sa pâr. profesor Dr. Al. Rusu dela Blaj s'a supărat rău pe autorul broșurii «Schisma românească» și amenință cu proces, sub cuvânt de a fi fost jignit în calitatea sa de secretar general al fostului Consiliu Dirigent Român. De aceea, în Nr. 41 al «Unirii» din Blaj, face o chestiune personală de interes public», după specifică metodă de a incrimina un singur pasaj, pe care l scoate dintr'un alineat întreg, spre a-i da înțelesul pe care nu-l are în contextul întreg.

Iată întreg textul din chestiune (pag. 47 din broșură):

«7. La satorirea subvențiilor dela stat pentru cultele din țară să se aibă preste tot în vedere nu numai averile, de cari dispune una ori alta biserică (uniții și catolicii latini au averi mult mai însemnate decât noi), ci și numărul de suflete al credincioșilor. Altmintea făcând, ortodocșii fără de averi vor primi totdeauna mai puțin decât celelalte culte mult mai bogate, și astfel prin subvențiile statului se vor consolida materialicește celelalte confesiuni în detrimentul nostru. Șaiși din Ardeal de ex. primesc subvenție de stat, — ei, o mână de oameni toți cu averi — mult mai mare decât subvenția pentru biserica ortodoxă din mitropolia ortodoxă stătătoare din aproape două milioane de suflete. Și tocmai noi sântem cei mai avizați la subvenția statului. Uniții încă au știut să șidreagă la Consiliul Dirigent Român și prin secretariatele generale, trebușoarele financiare ale confesiunii lor».

Din acest context pâr. profesor citează numai propozițiile subliniate, privitoare la uniți.

E clar, prin urmare, că numele părintelui profesor Rusu nu e implicat în textul reproduș și sub raportul personal nu i se aduce nici o învinuire. Autorul broșurii numai indică sistemul ce trebuie corectat, după care subvențiile din vistieria statului se acordau și se mai acordă în parte și astăzi confesiunilor eterodoxe într'un mod neproportional și, mai pe sus de toate, jignitor pentru biserica ortodoxă a absolutei majorități a cetățenilor din statul român.

Pâr. profesor face foarte bine, că se provoacă la hotărârile dela Alba-Iulia privitoare la deplina egalitate a confesiunilor din Ardeal, spunând că C. D. R. a subvenționat confesiunile din Ardeal amăsurat «legilor în vigoare» pe atunci. Tocmai aici e nedreptatea, ce trebuie remediată, că biserica ortodoxă română, călcată în picioare de statul ungar pururea, și umilită prin cele mai înfime subvenții de stat, a fost trecută și tratată sub regim românesc după aceleși rețete restrictive — pe când biserica unită, pururea mai bine văzută și sprijinită de statul ungar cu subvenții mai grase, a trecut în statul român cu privilegiile materiale de sub unguri.

Sau, de n'c fi adevărată nici aceasta aserțiune, să ni-o spună pâr. Rusu, fostul «secretar general»: de câte ori și-au prezentat eparhiile unite bugetele lor, la organele de stat, spre a se constata căte venite au, și de ce subvenții diferențiale au trebuință pentru provederea necesităților lor bisericestii?

Noi așa știm, că biserica unită a primit subvenții integrale dela stat, și nu, ca biserica ortodoxă, numai subvenții diferențiale sau cu detragerea venitelor singuraticelor eparhii.

Celce scrie acest răspuns, este însuși autorul broșurii impicinat. Pentru a evita discuțiile personale, sânt decis însă să-mi păstrez anonimatul, până atunci când, dacă se va mai insista pentru «acțiunea criminală» pusă în prospect, voi verifica — acolo, unde se cuvine și nu în polemii gazetărești — aserțiunile mele despre măsura inegală a felului cum se distribuia și se mai distribuie subvențiile de stat bisericii noastre și celorlalte confesiuni.

Căci de aceasta e vorba și nu de persoana părintelui profesor. Distincțiunea aceasta trebuie s'o facă cine vrea să vadă în adevărata sa lumină supărarea Sf. Sale.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

Știrile zilei

Copiii și Crucea Roșie. La îndemnul M. Sale Reginei Maria, Crucea Roșie din România a hotărât să înființeze o secție a copiilor, cum există în America și în alte locuri. Corpurile didactice vor trebui să explice copiilor și tinerimii ce a făcut Crucea roșie în război, și ce poate face în vreme de pace prin combaterea boalelor de multe feluri, care formează un pericol social. Principesa Ileana apelează către toți copiii din țară, ca în ziua de 18 Noemvrie a. c. fiecare să dea obolul său pentru Crucea roșie. Direcțiunile școlare vor trimite la Crucea roșie toate sumele încasate în scopul menționat.

Intors din străinătate. Dl N. Iorga, după o călătorie de două luni, în care a ținut conferințe la Paris, Geneva și Roma, s'a napoiat în capitală. Ca reprezentant oficial al României, dl Iorga a făcut la congresul internațional al arteleor, ținut la Paris, o comunicare despre artele din România, ear la Sorbona a roștit o conferință asupra țării noastre mărite, înfățișând publicului francez — în număr de peste două mii de persoane — trecutul neamului românesc, bogățiile materiale și culturale ale țării; prin proiecțiuni a arătat porturile și datinele popoului, vederi de sate și mânăstiri, vederi de bogățiile miniere și industriale. Tot la Paris, dl Iorga a îngrijit de organizarea institutului românesc. Plecând în Itali, a ținut conferințe la Roma în limba italiană despre: Isoarele istoriei românilor, la Geneva despre Rase și state în Europa orientală, asemenea cu proiecțiuni. În aceeaș călătorie dl Iorga a terminat o piesă teatrală cu subiect țărănesc în legătură cu reforma agrară; piesa poartă numele: Omul care ne trebuie.

Dar. Dl I. Mircea, proprietar în București, a dăruit liceului «Decebal» din Deva suma de 23 mii de lei.

Catedra de ziaristică se va înființa pe lângă facultatea de drept dela universitatea din Cluj. Titularul catedrei va fi dl Valer Braniște.

Lui M. Kogălniceanu. Din inițiativa Ateneului din Iași, s'a desvelit Duminecă bustul lui Mihai Kogălniceanu pe mormântul dela cimiterul Eternitatea. S'a oficiat un serviciu religios, la care a participat o mare mulțime.

Distincție. Prin decretul regal Nr. 3440 de la 22 Iulie 1921 s'a conferit crucea Meritul Sanitar cl. I. dlui Dr. Aurel Cândea, directorul spitalelor de stat din Timișoara. Dr. Cândea este fiul părintelui protopop Cândea din Avrig.

Pentru cultură. În Săgetătorul Nr. 5, dl prof. universitar I. Atanasiu scrie: «N'avem cărți pentru popor, n'avem traduceri, n'avem tablouri didactice, istorice, de igienă, morală, artă națională, deși avem scriitori, învățați, pictori și desemnatori de valoare. Poporul trăește cu acelaș capital de credințe greșite ca în vechime, întunericul satelor noastre este îngrozitor. Trebuie cărți multe, bune și ieftine. Ne trebuie un serviciu de desfacere și colportaj, care să asigure răspândirea, mai ales la sate a publicațiilor. Trebuie ca acestea să fie sub ochii sâtenilor ori unde se adună: la biserică, bancă, primărie». Pentru deslegarea acestei chestiuni culturale autorul propune să se înființeze o societate pe acții.

Societatea de lectură a studenților în teologia ort. română din Arad s'a constituit pentru anul școlar 1921/22, în 29 Oct. n. precum urmează: Președinte: F. Codreanu c. III. Secretar: O. Doboș c. II. Controlor: F. Popovici c. III. Econom: I. Drănău c. II. Cassier: I. Tisu c. II. Notar: I. Guiașu c. II. În comisia literară: C. Cosma c. III. V. Corbu c. II. M. Anghel c. I. În comisia muzicală: I. Turcu c. III. O. Doboș c. II. D. Botău c. I.

Cununie. Dl Emilian Muscă și d șoara Stănuța Pinciu, își vor serba cununia religioasă, Duminecă, în 20 Nov. st. n. a. c., în biserica ort. rom. din Sibiu, suburbiul Iosefin, la 3 și jum. ore d. am.

Adunarea membrilor așa zisului stat catolic s'a ținut zilele acestea la Cluj, sub președinția episcopului romano catolic, contele Mailath. În vorbirea sa de deschidere, președintele a protestat în numele romano-catolicilor ardeleni împotriva preluării orfelinatului (Terezian) de către statul român și a declarat că va insista pentru a se reda statului catolic orfelinatul amintit.

Pentru soldatul necunoscut. La serbătoria memoriei soldatului necunoscut american, ce s'a ținut la Washington, ministrul României, dl Bibescu, a depus pe sicriu o coroană care purta pe panglică următoarele cuvinte: *Omagiul României și al provinciilor liberate: Basarabia, Transilvania, Bănatul, Bucovina.*

Tratamentul dlui Dr. Puțreanu, în afecțiunile tuberculoase, a fost adus la cunoștința Direcției Generale a serviciului sanitar, care a numit o comisie specială în scop de a urmări efectele tratamentului asupra unui număr de bolnavi în diferite faze ale boalei. Resultatul cercetărilor se va publica fără întârziere

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, administrat de «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» au intrat următoarele sume, încasate de neobositul vornic Ioan Imbăruș dela nuntași oșpețelor: Ioan Braniște, calfă argășitor de piele cu Mărioara Sărbu, Lei 73.— și Petru Meltzer cu Mărioara Barbu Lei 42.—. — Pentru prinos mulțumesc: *George Poponea*, prezident *Șt. Duca*, secretar.

Publicațiune. De oarece la concursul de bursă, ținut în ziua de 26 Oct. a. c. la Academia Agricolă din Cluj, nu s'au ocupat toate locurile libere, se aduce la cunoștința generală că în ziua de 1 Decembrie a. c. ora 8 a. m. se va ține un nou concurs pentru completarea a 20 (douăzeci) locuri de bursieri. Materiile din care se vor examina vor fi: științele naturale, matematica și științele fizico-chimice, după programul liceului. Inscriserile se primesc până în seara zilei de 30 Noembrie a. c. la Academia Agricolă din Cluj. Solvenții se primesc fără concurs. Intreținerea în Căminul studenților variază până la 360 Lei lunar. Absolvenții obțin titlul de inginer agricol și vor fi primiți în corpul agronomic.

Diracțiunea.

Cinema Apollo. Piața Unirii, Sibiu. In 19 și 20 Noembrie: Noapte decisivă, mare dramă. In 21 și 22 Noembrie: Puiul de vultur, (L'aiglon) de Rostand. Tragedia tinărului Napoleon. Film de mare frumusețe.

Poșta redacției

Olteanu. Mulțumiri. Dar a venit prea târziu.

Oficiul de închiriere al orașului mun. Sibiu

Publicațiune de concurs

cu termin până în 25 Noembrie 1921

pentru întregirea alor 2—3 posturi de secretari de oficiu pentru oficiul de închiriere cu salariu lunar de 450—550 Lei; un arhivar cu salariu lunar de 300—400 Lei și adausul de scumpete apoi alocație de chirie.

Sibiu, la 11 Noembrie 1921.

202 1—1

G. Bărnat
Șeful oficiului.

Nr. 471/protop. 1921

(201) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Blăjeș, protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subsemnatului în termenul susindicat.

Concurenții, cu observarea dispozițiilor din regulament, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 29 Octombrie st. v. 1921.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Mediașului, în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea
protopop

Nr. 3018 B 1921

(200) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în nou înființată parohie de clasa I. Huedin, tractul pro-

topresbiterat al Clujului, se publică concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fixate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Consistorului eparhial ortodox din Cluj.

Concurenții se vor prezenta și personal la Consistorul eparhial spre a primi lămuriri.

Cluj, la 11 Noembrie 1921.

Consistorul eparhial

Nicolae Ivan
arhimandrit

Nr. 344

(197) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III Feleag, tractul Sighișoarei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopresbiterat în termenul normal.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică și parohie spre a se face poporului cunoscuți.

Sighișoara, 19 Octombrie 1921.

Oficiul protopresbiterat al tractului în înțelegere cu comitetul parohial.

Demetriu Moldovan,
protopop.

(198) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr.-or. din Sebeșul mare. (tract. Cluj) se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt 350 lei anual dela biserică, iar restul dela stat. Cuartir, grădină, lemne de foc, în natură.

Reflectanții sânt datorii a conduce elevii la biserică și a cânta.

Concurenții să-și înainteze rugărilor instruite cu documentele necesare oficiului protopresbiterat al Clujului.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu oficiul parohial.

Cluj, 18 Octombrie 1921.

A. Munteanu
preș. com. par.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 4971/1921

(199) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia ort. rom. de cl. II Armeni, protopopiatul Mercurei, se escrive de nou concurs cu termin de 30 zile dela publicarea primă în Tel. Rom.

Emolumentele sânt cele prescise de norme în vigoare, având parohul a primi dela parohie în decurs de 4 ani și relut de cvartir, iar de aci încolo casă parohială.

Reflectanții au să-și înainteze cererile lor concursuale în termenul indicat mai sus la oficiul protopesc al Mercurei, având a se prezenta în termen regulamentar la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și cuvântări.

Mercurea, 28 Octombrie 1921.

Oficiul protopesc ort. în înțelegere cu comitetul și sinodul parohial

Avram S. Pecurariu
protopresbiter

N. 410/921.

(195) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III. Slimnic, tractul Sibiului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs sânt a se înainta oficiului protopresbiterat în termenul normal.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta ca observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică și parohie spre a se face poporului cunoscuți.

Sibiu, 22 Oct. 1921.

Oficiul protopresbiterat al tractului în înțelegere cu comitetul parohial.

Matei Voileanu
adm. prot.

Nr. 2772/921.

(196) 3—3

Concurs din oficiu

Dupăce la concursul publicat în mai multe rânduri pentru postul de paroh din parohia de clasa III din *Valca Lupșei* nu și a înaintat cererea nici un reflectant, prin aceasta se publică concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat conform normelor de acum.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile susținute cu documentele de calificare la Consistorul eparhial în Cluj (str. Iuliu Maniu Nr. 31) și li-se dă voie a se prezenta și în comună spre a și arăta dexteritatea și a face cunoștință cu poporul.

Cluj, din ședința Consistorului eparhial ca senat bisericesc ținută la 21 Octombrie — 30 Noembrie 1921.

Consistorul Diecezan ort. rom.

Nicolae Ivan
arhim. preș.

Băieți

se primesc ca învățăcei în Franzelăria (194) de lux și brutărie 3-3

Stefan Moga, Sibiu

Inștiințare

cătră Onor. officii bisericești ortodoxe, catolice din Ardeal și Bănat

Subsemnatul se recomandă pentru executare artistică și de primul rang lucrările sale *Tempera (Fresco)*, Ulei, în picturi bisericești, icoane pentru altare, steaguri bisericești etc. Prețurile cele mai convenabile pentru toate executările. Planuri artistice.

(175) 5—5

Cu stimă:

Emeric Profeta,

pictor, Sibiu, strada Schwimschul Nr. 24

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Rodica
povestire din război

de

Constanța Hodoș

— în preț original de Lei 8-50 —

La Librăria Arhidiecezană
:: din Sibiu se găsesc ::

Patrafire

din cele mai bune stofe și
:: cu prețuri moderate ::